

OTSUS

06.03.2026 nr 1.1-2/26/41

Riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamine

Transpordiamet, kes kavandatava tegevuse osas on looduskaitse seaduse (LKS) § 69² alusel otsustaja, algatas keskkonnakorralduse üksuse juhataja 19.12.2025 otsusega nr 1.1-2/25/198 Natura asjakohase hindamise riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavatele tegevustele. Natura asjakohane hindamine on läbiviidud, aruanne koostatud ning menetlusosalistele ja avalikkusele võimaldati aruandega tutvuda. Keskkonnaamet on Natura asjakohase hindamise aruande kooskõlastanud. LKS § 69⁶ lg 7 alusel teeb Transpordiamet otsustajana Natura asjakohase hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsuse.

I. ASJAOLUD

Transpordiamet esitas 19.12.2025 sisemise korraldusena keskkonnakorralduse üksuse juhatajale taotluse riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise algatamiseks.

Riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saabast“ läbiva riigitee lõigu uude asukohta projekteerimise eesmärk on luua liikluskeskkond, kus Eestis liiklevad inimesed ei peaks ühest sihtpunktist teise jõudmiseks läbima Vene Föderatsiooni territooriumi. Kavandatava tegevuse asukohaks on Võru maakond, Setomaa vald, Korela, Lutepää ja Sesniki külad.

Kavandatav tegevus paikneb valdavas osas Mustoja maastikukaitsealal (KLO1000178), mis ühtlasi on Natura 2000 võrgustikku kuuluv Mustoja loodusala (EE0080234).

Transpordiamet, kui riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu arendamise eest vastutav haldusorgan, tellis KMH litsentsi omavalt eksperdilt teelõigu rajamisega kaasnevate tegevuste mõju hindamiseks eksperthinnangu, mis annaks otsustajale LKS §-s 69³ loetletud teabe Natura eelhinnangu andmiseks.

Riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu projekti Natura eelhindamise ekspertiisi kohaselt, arvestades, et kavandatava tegevuse alternatiiv 1 läbib esmatähtsat elupaika rabad (*7110) ning et tee asukohale on ka alternatiiv 2, mis ei läbi konkreetset Natura alal kaitse-eesmärgiks olevaid elupaiku, tuleb alternatiivist 1 loobuda ning jätkata üksnes alternatiiviga 2. Samas ei saa välistada, objektiivse teabe põhjal, ebasoodsa mõju tekkimist Natura kaitse-

eesmärkidele alternatiiv 2 osas. Seega eelnevast lähtuvalt oli vajalik mõju hindamise jätkamine Natura asjakohase hindamise etapis.

Tuginedes LKS § 69²-69⁴ ja Transpordiameti taristu haldamise teenistuse direktori 22.07.2021 korralduse nr 1.1-3/21/322 „Volituse andmine“ punktile 1.2., algatas Transpordiamet keskkonnakorralduse üksuse juhataja 19.12.2025 otsusega nr 1.1-2/25/198 riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise, mille kohaselt tuleb Natura asjakohase hindamise käigus alternatiiv 2 osas selgitada niiskusréžiimi muutuse mõju Mustoja loodusala kaitse-eesmärkideks olevatele elupaigale rabad (7110*) ja palu-karukella (*Pulsatilla patens*) isenditele, servaeefekti mõju uue trassi äärde jäävale palu-karukellale ning talvisest teehooldusest tekkiva soolatamise mõju trassi äärsele palu-karukellale. Otsuse alusel viis Natura asjakohast hindamist läbi AS Maves, ekspertrühma kuuluvad Artto Pello (elupaigad ja kaitstavad taimeliigid), Margus Voolma (hüdroteoloogia), Tuuli Vreimann (Natura hindamine, KMH litsents KMH0167), KMH ekspert Karl Kupits (KMH litsents KMH0105).

Transpordiamet teavitas Natura asjakohase hindamise algatamisest menetlusosalisi (kavandatava tegevuse asukoha maaomanikud, Keskkonnaamet, Siseministeerium, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Maa- ja Ruumiamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Setomaa Vallavalitsus) 30.12.2025 kirjaga nr 8-5/25/21736-1. Teade Natura asjakohase hindamise algatamisest avaldati Transpordiameti kodulehel: <https://www.transpordiamet.ee/riigitee-18178-varska-ulitina-tee-saatse-saapa-umbersoidu-pohiprojektiga-kavandatavate-tegevuste-0>

LKS § 69⁶ lg 2 kohaselt koostab ekspert Natura asjakohase hindamise tulemusena aruande, mis peab sisaldama vähemalt kavandatava tegevuse või strateegilise planeerimisdokumendi lühiiseloostust, asjassepuutuva Natura 2000 võrgustiku ala lühiiseloostust, sealhulgas ala kaitse-eesmärke ning ülevaadet alal asuvatest elupaigatüüpidest ja liikidest, selget hinnangut kavandatava tegevusega või strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva ebasoodsa mõju võimalikkuse kohta ala terviklikkusele, ebasoodsa mõju leevendamise meetmeid ja hinnangut nende tõhususele, reaalsete alternatiivide analüüsi ning hinnangut Natura erandi menetluse algatamise kohta juhul, kui ühelgi realsel alternatiivil pole ebasoodne mõju välistatud.

Transpordiamet otsustajana kontrollis Natura asjakohase hindamise aruande vastavust LKS § 69⁶ lg 2 sätestatud nõuetele ning piisavust Natura asjakohase hindamise algatamise aluseks oleva kavandatava tegevuse lubamiseks. Otsustaja hinnangul vastas Natura asjakohase hindamise aruanne LKS § 69⁶ lg 2 sätestatud nõuetele ning on piisav kavandatava tegevusloa (tee-ehitusluba) andmiseks.

Tuginedes LKS § 69⁸ lg-tele 1 ja 2 tuleb võimaldada menetlusosalistel ja avalikkusel Natura asjakohase hindamise aruandega tutvuda ning esitada ettepanekuid ja vastuväiteid samas ulatuses ja korras, mida kohaldatakse kavandatud tegevuseks vajaliku loa (tee-ehitusluba) kohta ettepanekute või vastuväidete esitamisele. Natura asjakohase hindamise tulemuste kohta tuleb otsustajal viivitamata avaldada oma või muul veebilehel ja Ametlikes Teadaannetes teade, kuidas saab Natura asjakohase hindamise tulemustega tutvuda ning nende kohta ettepanekuid või vastuväiteid esitada.

Riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande avalik väljapanek toimus ajavahemikul 19.02-03.03.2026. Teade riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande avalikust väljapanekust avaldati Transpordiameti kodulehel <https://www.transpordiamet.ee/teavitus-riigitee-18178-varska-ulitina-tee-saatse-saapa-umbersoidu-pohiprojektiga-kavandatavate>, Ametlikes Teadaannetes 19.02.2026

Riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatsesaa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruandes on esitatud sissejuhatuseks kokkuvõtte kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise ja Natura asjakohase hindamise senisest menetlusest. Aruande ptk-s 2 on esitatud ülevaade kavandatavast tegevusest ja selle asukohast. Kavandatava tegevuse mõjupiirkonda jäävate Natura 2000 alade iseloomustus, ala kaitse-eesmärgid ja ülevaade alal asuvatest elupaigatüüpidest ning liikidest on kirjeldatud aruande ptk-s 3. Natura asjakohase hindamise algatamise otsuse kohaselt tuli Natura asjakohase hindamise käigus alternatiiv 2 osas selgitada niiskusraie muutmise mõju elupaigale rabad (7110*) ja palu-

karukella isenditele, servaefekti mõju uue trassi äärde jäävale Natura loodusala kaitse-eesmärgiks olevale palu-karukellale ning talvisest teehooldusest tekkiva soolatamise mõju trassi äärsele Mustoja loodusala kaitse-eesmärgiks olevale palu-karukellale. Ptk-s 4 on käsitletud Mustoja loodusala kaitse-eesmärkideks olevat elupaigatüüpi rabad (7110*) ning taimeliiki palu-karukell, mis rajatava tee lähipiirkonnas asuvad. Hinnatud on tee rajamise ja käitamisega kaasnevaid mõjusid elupaigatüübile rabad (7110*) ning palu-karukellale maakatte ja veerežiimi muutustest ning servaefekti mõjust lähtuvalt, samuti keemilisest reostusest tingitud mõju. Natura asjakohase hindamise aruanne ei käsitle teisi loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid liike ja elupaigatüüpe, mis kavandatava tegevuse läheduses ei asu, sest mõjusid pole nende asukohtade, kasvukohtade puudumise või kauguse tõttu ette näha. Ptk-s 5 on esitatud leevendavad meetmed palu-karukella kasvukohtade kaitseks ehitusperioodil, võõrliikide leviku vältimise meetmed tee rajamisel ning keemilise reostuse vältimise meetmed Natura 2000 alal. Aruande tabelis 5 on esitatud leevendavad meetmed ja nende tõhususe hinnang. Natura asjakohase hindamise tulemuste kohaselt (ptk 6) puudub kavandataval tegevusel mõju Mustoja loodusala kaitse-eesmärgiks olevale rabad (7110*) elupaigatüübile ning kui rakendatakse leevendavaid meetmeid, puudub mõju ka palu-karukella kasvukohtadele. Puudub vajadus edasi liikuda Natura hindamise järgmisesse etappi (erandi tegemine).

Lähtudes eelnevast on Transpordiameti hinnangul riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatses saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruanne koostatud vastavalt LKS § 69⁶ lg 2 sätestatud nõuetele. Menetlusse kaasatud asutustel, kavandatava tegevuse asukoha maaomanikel ega avalikkusel ei olnud ettepanekuid ja märkuseid Natura asjakohase hindamise aruande vastavusele seoses § 69⁶ lg 2 esitatud nõuetega.

2.3 Menetlusosaliste ja avalikkuse kaasamine Natura asjakohase hindamise tulemuste osas

Tuginedes LKS § 69⁸ lg-tele 1 ja 2 tuleb võimaldada menetlusosalistel ja avalikkusel Natura asjakohase hindamise aruandega tutvuda ning esitada ettepanekuid ja vastuväiteid samas ulatuses ja korras, mida kohaldatakse kavandatud tegevuseks vajaliku loa (tee-ehitusluba) kohta ettepanekute või vastuväidete esitamisele ning Natura asjakohase hindamise tulemuste kohta tuleb otsustajal viivitamata avaldada oma või muul veebilehel ja Ametlikes Teadaannetes teade, kuidas saab Natura asjakohase hindamise tulemustega tutvuda ning nende kohta ettepanekuid või vastuväiteid esitada.

Riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatses saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande avalik väljapanek toimus ajavahemikul 19.02.-03.03.2026. Teade riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatses saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande avalikust väljapanekust avaldati Transpordiameti kodulehel <https://www.transpordiamet.ee/teavitus-riigitee-18178-varska-ulitina-tee-saatses-saapa-umbersoidu-pohiprojektiga-kavandatavate>, Ametlikes Teadaannetes 19.02.2026 teadaandega nr 2567234. Asutusi (Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Siseministeerium, Maa- ja Ruumiamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Eesti Geoloogiateenistus ning Setomaa Vallavalitsus) teavitati Natura asjakohase hindamise aruande avalikust väljapanekust 19.02.2026 kirjaga nr 8-5/26/2881-1. Kavandatava tegevuse asukoha maaomanikke teavitati 19.02.2026 kirjaga nr 8-5/26/2882-1.

Avaliku väljapaneku ajal esitasid arvamuse Eesti Geoloogiateenistus (26.02.2026 kiri nr 13-1/26-337) ning Politsei- ja Piirivalveamet (03.03.2026 kiri nr 1.14-2.4/2240-2). Ettepanekuid riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatses saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande täiendamiseks nimetatud asutused ei esitanud. Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Siseministeerium, Maa- ja Ruumiamet, Setomaa

Vallavalitsus, kavandatava tegevuse maaomanikud ega avalikkus laiemalt avaliku väljapaneku ajal seisukohti ei esitanud. Natura asjakohase hindamise aruanne ei vaja avaliku väljapaneku tulemuste alusel täiendamist.

2.4 Natura asjakohase hindamise aruande koostöölastamine

LKS § 69⁶ lg 3 alusel edastab otsustaja Natura asjakohase hindamise aruande Keskkonnaametile koostöölastamiseks. Transpordiamet edastas riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruande Keskkonnaametile koostöölastamiseks 19.02.2026 kirjaga nr 8-5/26/2883-1. Keskkonnaamet koostöölastas LKS § 69⁶ lg 4 alusel Natura asjakohase hindamise aruande 03.03.2026 kirjaga nr 6-3/26/3349-2, täpsustades palu-karukella ümberasustatavate isendite kaitse osas, et leevendava meetmena ei pea tingimata rakendama raie keeldu kasvukohas enne taimede ümberasustamist, vaid välistada tuleb pinnase kahjustamine kasvukohas enne isendite ümberasustamist. Otsustaja hinnangul tuleb kavandatud tegevuseks vajaliku loa (tee-ehitusloa) kõrvaltingimuste seadmisel Keskkonnaameti ettepanekuga arvestada.

2.5 Natura asjakohase hindamise aruande piisavus kavandatud tegevuseks vajaliku loa (tee-ehitusloa) andmiseks ning leevendusmeetmed

Tuginedes Natura asjakohase hindamise aruande nõuetele vastavuse kontrollile on Transpordiameti hinnangul aruanne piisav ja asjakohane, kui rakendatakse aruandes toodud leevendusmeetmeid, arvestades sh Keskkonnaameti 03.03.2026 koostöölastuses nr 6-3/26/3349-2 esitatud ettepanekut.

„Riigitee 18178 Värskas-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu projekti Natura asjakohane hindamine“ aruandes esitatud leevendusmeetmed on järgmised:

2.5.1 Palu-karukella kasvukohtade kaitse ehitusperioodil

- Kasvukohtade tuvastamine ja tähistamine
- Tähistamise ajastus
- Palu-karukellade ümberasustamine
- Keelualade rajamine ja märgistamine
- Liikumis- ja töökeeld keelualadel
- Töötajate instrueerimine
- Hoiatussiltide paigaldamine
- Tarade ja siltide paigaldamise ja eemaldamise ajastus

2.5.2 Võõrliikide leviku vältimise meetmed tee rajamisel

- Teelõikude haljastamise piirangud
- Kasvupinnase kasutamise piirang

2.5.3 Keemilise reostuse vältimise meetmed Natura alal

- Tee soolamise jälgimine
- Herbitsiidide kasutamise keeld Natura alal

Keskkonnaamet 03.03.2026 kirjaga nr 6-3/26/3349-2 täpsustas et, leevendava meetmena ei pea ilmingimata rakendama raie keeldu kasvukohas enne taimede ümberasustamist, vaid välistada tuleb pinnase kahjustamine kasvukohas enne isendite ümberasustamist.

III. OTSUS

Arvestades eeltoodut, tuginedes LKS § 69⁶ lg 7 ning Transpordiameti taristu haldamise teenistuse direktori 22.07.2021 korralduse nr 1.1-3/21/322 „Volituse andmine“ punktile 1.2,

otsustan:

1. Tunnistada riigitee 18178 Värsk-Ulitina tee „Saatse saapa“ ümbersõidu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste Natura asjakohase hindamise aruanne nõuetele vastavaks.
2. Kanda kõik Natura asjakohase hindamise aruande ptk-s 5 esitatud ning käesoleva otsuse ptk-s 2.5 nimetatud leevendusmeetmed kavandatava tegevuse ehitusloa kõrvaltingimustesse ning tagada nende täitmine.
3. Transpordiameti planeerimise osakonnal teavitada menetlusosalisi kirjalikult ning avaldada teade Transpordiameti kodulehel.

IV. VAIDLUSTAMINE

Otsuse peale võib esitada Transpordiametile (Valge 4, 11413 Tallinn) vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korraldusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saada või esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Villu Lükk

juhataja

planeerimise osakonna keskkonnakorralduse üksus